

Smernica č. 26/2024

Riziko pádov, prevencia pádov a znižovanie ich následkov

Článok I. Úvodné ustanovenia

Táto smernica definuje riziko pádov, prevenciu pádov a znižovanie ich následkov v súlade s platnou legislatívou v Zariadení pre seniorov Križovany nad Dudváhom (ďalej len ZpS).

Článok II. Pád

Pád je: neplánovaná udalosť, kedy sa človek ocitne na zemi, alebo na nižšom povrchu.

Pád je: mimoriadna udalosť vyúsťujúca v neplánované spočinutie jedinca na zemi alebo na inom nižšie položenom povrchu.

Predvídané fyziologické pády sa definujú u jednotlivcov, ktorí sú podľa hodnotenia rizika pádu rizikoví (prítomnosť rizikových faktorov).

Článok III. Riziko pádov

Riziko pádov a prevencia pádov a znižovanie ich následkov – ošetrovateľský manažment

- Prvé hodnotenie rizika pádu a plánovanie intervencií sestry realizuje pri prijatí pacienta do zariadenia v rámci celkového posúdenia , či v uplynulom roku spadol, zisťuje frekvenciu pádov, kontext a charakteristiku pádov.
- Multifaktorové hodnotenie – pri posúdení rizika pádu sestry hodnotí a dokumentuje prítomnosť rizikových faktorov, predovšetkým :
 - poruchy chôdze (nestabilita, používanie pomôcok na chodenie) vid' príloha č.1
 - závraty v stoji, synkopa,
 - zmätenosť /poruchy duševných funkcií /
 - inkontinencia , močenie v noci,
 - celková slabosť,

- užívanie rizikových liekov /diuretiká, sedatíva, kombinácie liečiv
- pády v anamnéze, osteoporóza, poruchy zraku alebo sluchu,
- vek nad 70 rokov.

Článok IV. Opatrenia a postupy vhodných intervencií

Riziko pádu a vhodnosť opatrení počas celého pobytu v zariadení pre seniorov

- sestra zodpovedá za odovzdanie informácií o riziku pádu v súlade zvyklosťami zariadenia,
- sestra plánuje všetky dostupné, efektívne intervencie s cieľom vylúčiť, resp. redukovať riziko pádu.
- U imobilného klienta s rizikom pádu zavedie špecifickú dokumentáciu v súlade zvyklosťami zariadenia, s cieľom evidovať a eliminovať riziko pádu (individuálny plán prevencie pádu).

Pri plánovaní intervencií je bezpečnosť poskytovateľa soc. služby prioritou, opatrenia musia byť plánované a realizované pri rešpektovaní etických princípov, dodržiavanie ľudských práv a slobôd súvislosti s telesným a netelesným obmedzovaním.

Postupy vhodných intervencií:

- zníženie postele pod štandardnú výšku, zaistenie brzd postele, zdvihnutie bočníc súlade s aktuálne platnou legislatívou (viď. smernicu používania bočníc – webová stránka ZpS),
 - umiestnenie klienta na izbu blízko pracovne personálu zariadenia,
 - umiestnenie signalizácie v dosahu klienta a vysvetlenie jeho používania,
 - zabezpečenie pevnej, bezpečnej obuvi,
 - prispôsobenie WC režimu – aktívne odprevádzanie klienta , alebo podľa potreby pred spánkom,
 - odstránenie prekážok v okolí klienta,
 - zabezpečenie tlmeného nočného osvetlenia,
 - umiestnenie nočného stolíka na dosah ruky,
 - zvýšený monitoring,
 - umiestnenie mäkkého koberca na podlahe pri posteli,
 - zabezpečenie protišmykových podložiek na rizikových miestach (v kúpeľni),
 - bezpečné zabezpečenie proti pádu v súlade sa platnou legislatívou.
- **V prípade rizika pádu spojeného so stavmi zmätenosti**, poruchy kognitívnych funkcií správania, konzultuje sestra s ošetrojúceho lekára úpravu psychiatrickej liečby (počasdňa a na noc).

Článok V. Zabezpečenie starostlivosti

Zabezpečenie a organizácia starostlivosti:

- Poskytovateľ sociálnej starostlivosti má vytvorený a v praxi implementovaný prístup na vylúčenie rizika pádu. Cieľom prístupu je predchádzať pádom a znižovať riziko poranenia pacientov v súvislosti s pádmi a postupovať podľa platnej legislatívy.
- Poskytovateľ realizuje opatrenia znižujúce počet predovšetkým predvídateľných pádov v zariadení.
- Poskytovateľ efektívnym spôsobom analyzuje príčiny a vyhodnocuje následky pádov,

Článok VI. Povinnosti poskytovateľa pri zabezpečení ochrany prijímateľa

Výsledky hodnotení zohľadňuje pri udržaní a budovaní kultúry bezpečia.

- Poskytovateľ zabezpečuje pravidelné, preventívne odprevádzanie klientov s rizikom pádu na toaletu. Pády sa vyskytujú u oslabených a dezorientovaných poskytovateľov soc. služby z dôvodu slabosti a straty rovnováhy.
- Personál je povinný vykonať opatrenia na zabránenie pádu a tým predísť vážnym komplikáciám v dôsledku úrazu (zlomeniny, otras mozgu). Ošetrojúci personál dbá na udržanie rovnováhy medzi ochranou ľudských práv, zachovaním dôstojnosti a ochranou zdravia a života klienta pred úrazom či poškodením v dôsledku jeho slabosti, nerovnováhy, dezorientácie, či straty posúdenia vlastných schopností.
- V zariadení pre seniorov nemožno dopustiť zanedbanie, resp. vedomé pripustenie situácie, ktorá je riziková z hľadiska zachovania zdravia a života.
- Poskytovateľ používa efektívny spôsob posúdenia potreby a zabezpečenia kompenzačnej pomôcky.
- Poskytovateľ imobilným prijímateľom soc. služby s deficitom opatery zabezpečuje a pomáha pri realizácii hygienickej starostlivosti. Klienti sú primerane hydratovaní.
- Poskytovateľom soc. služby sa pri podávaní stravy pomáha a strava je im podávaná bezpečným spôsobom. Imobilní klienti nie sú umiestnení na izbe s nepokojným, mobilným klientom (riziko ublíženia)- vid' príloha č.2
- Všetci zamestnanci sú školení a vedení k priebežnej kontrole a udržiavaniu bezpečnosti prostredia.

Článok VII. Riziká pádov

Z hľadiska rizika pádu:

- Bezpečný režim umývania podláh, primerané osvetlenie.

- Včasné reagovanie na dožadovanie sa pomoci zo strany imobilného klienta.
- Kolektívna zodpovednosť za aktívny prístup v prípade identifikácie (bosý klient).

Všetci zamestnanci sú školení a vedení k bezpečnému transportu klienta na vozíku:

- Za bezpečný transport klienta na vozíku zodpovedá zamestnanec, ktorý klienta transportuje.

- Pred transportom skontrolovať funkčnosť vozíka.
- Všetci zamestnanci sú školení a vedení k efektívnej a bezpečnej manipulácii s prijímateľom soc. služby a správne mu používaniu strojov (elektrický zdvihák)
- Zariadenie je vybavené funkčnými pomôckami uľahčujúcimi pohyb, manipuláciu, polohovanie imobilných klientov.
- Poskytovateľ zabezpečuje individuálne alebo skupinové aktivity- činnosti podporujúce mentálne schopnosti, činnosti podporujúce fyzickú zdatnosť.

Ďalšie odporúčania

- Sestra realizuje príjem klienta do zariadenia, posudzuje prítomnosť imobility v kontexte celkového zhodnotenia rizík/destabilizácie klienta.
- Pre efektívnu identifikáciu skutočných a potencionálnych schopností v oblasti sebestačnosti a imobility u jednotlivých klientov používame typológiu podľa Galérie mobility (viď. príloha č.3).

Národný britský inštitút pre starnutie a pre prevenciu pádov odporúča:

- Cvičenie pre silu a rovnováhu,
- Monitorovanie enviromentálnych rizík,
- Pravidelná lekárska starostlivosť s cieľom zabezpečiť optimalizáciu sluchu

Dokumentácia:

- Domáci poriadok

Článok VIII. Záverečné ustanovenia

Táto smernica **Riziko pádov, prevencia pádov zníženie ich následkov** v Zariadení pre seniorov Križovany nad Dudváhom, platí pre všetky organizačné úseky ZpS a je záväzná pre všetkých zamestnancov ZpS Križovany nad Dudváhom.

2. Vedúci všetkých úsekov zodpovedajú za:

- dodržiavanie tejto smernice,
- oboznámenie zamestnancov s touto smernicou.

3. Pracovníci zodpovedajú za:

- dodržiavanie tejto smernice,

- za zaobchádzanie s touto smernicou tak, aby nedošlo k jej strate alebo poškodeniu.

Všetci zamestnanci majú právomoc v prípade potreby podať spracovateľovi návrh na opravu, resp. zmenu tejto smernice. Obsah smernice je aktualizovaný a upravovaný poverenou osobou organizácie.

4. Táto smernica nadobúda účinnosť dňom podpisu štatutára ZpS.

5. Túto smernicu je možné meniť a dopĺňať iba číslovaným dodatkom so súhlasom štatutára ZpS.

6. Smernica je dostupná pre zamestnancov v elektronickej podobe na internetovej stránke www.zpskrizovany.sk

7. Príloha č.1: Stupnica pádu podľa Morseovej

8. Príloha č. 2: Barthelovej test ADL

9. Príloha č. 3: Špeciálny doplnok štandardu/ štandardný diagnostický a terapeutický postup, Komplexný ošetrovateľský manažment imobilného pacienta

Účinnosť tejto smernice je od 01.01.2025

Vypracovala: Mgr. Júlia Farkašová, vedúca sestry ZpS

**Schválila: PhDr. Ingrid Schlosserová, PhD.
riaditeľka ZpS**

STUPNICA PÁDU, podľa Morseovej
Morse Fall Scale (Stupnica pádu podľa Morseovej)

RIZIKOVÉ FAKTORY PÁDU	BODY
Pády v anamnéze Nie = 0, áno = 25	
Pridružené ochorenia Nie = 0, áno = 15	
Pomôcka na chôdzu Žiadna / pokoj na lôžku /asistencia = 0, Barle / palička / chodítko = 15, Nábytok = 30	
I. V. TERAPIA / i. v. vstup (i. v = intravenózný) Nie = 0, áno = 20	
Chôdza Bez porúch / pokoj na lôžku = 0, Opatrná = 10, Poruchy chôdze a vstávania zo stoličky = 20	
Kognitívny stav Kritický náhľad na vlastné schopnosti a obmedzenia = 0, Nekritický / zabúda = 15	
Hodnotenie rizika pádu nízke = 0 – 24 bodov stredné = 25 – 44 bodov vysoké = 45 a viac bodov	Spolu skóre

Dátum:

Vypracoval/a:

Schválila: **Mgr. Júlia Farkašová, vedúca sestra**

Barthelovej test ADL (Barthel Index)

Meno a priezvisko prijímateľa SS:

Rodné číslo:

Pracovisko: Zdravotnícky úsek ZpS Križovany nad Dudváhom

Činnosť	Zvládanie činnosti	Body
Jedenie	Samostatne	10
Pitie	S pomocou (napr. krájanie, natieranie), špeciálna diéta	5
	Nezvládne	0
Obliekanie	Samostatne (vrátane zipsu, gombíkov, šnúrok na obuvi)	10
	S pomocou	5
	Nezvládne	0
Kúpanie	Samostatne	5
Sprchovanie	Nezvládne	0
Osobná hygiena	Samostatne umývanie rúk, tváre, čistenia zubov, holenia	5
	Nutná pomoc	0
Kontinencia moču	Kontinentný	10
	Občas inkontinentný	5
	Úplne inkontinentný	0
Kontinencia stolice	Kontinentný	10
	Občas inkontinentný	5
	Úplne inkontinentný	0
Použitie WC	Samostatne všetky úkony	10
	S pomocou, ale niektoré úkony zvláda	5
	Nezvládne	0
Presun z postele na stoličku a späť	Samostatne	15
	S malou pomocou (verbálna alebo fyzická)	10
	S veľkou pomocou (fyzická – 1 alebo 2 osoby), usedí	5
	Nezvládne a neusedí	0
Chôdza po rovine	Samostatne nad 50 m (aj s pomôckou)	15
	S pomocou 1 osoby (verbálne alebo fyzicky) nad 50 m	10
	Na vozíku samostatne vrátane zákrut, nad 50 m	5
	Nezvládne vôbec alebo menej ako 50 m	0
Chôdza po schodoch	Samostatne, bez pomoci	10
	S pomocou (verbálna, fyzická, prístroj)	5
	Nezvládne	0
Stupeň závislosti	ťažký: 0 – 39 stredný: 40 – 59 mierny: 60 – 99 nezávislosť: 100	

Počet bodov:

Dátum:

Vypracoval/a: Schválila: **Mgr. Júlia Farkašová, vedúca sestry**

Špeciálny doplnok štandardu
Štandardný diagnostický a terapeutický postup,
Komplexný ošetrovateľský manažment imobilného pacienta

KONTROLNÝ LIST - POSÚDENIE PRÍTOMNOSTI IMOBILITY

Pracovisko: Zdravotnícky úsek ZpS Križovany nad Dudváhom

Meno a priezvisko prijímateľa SS:

Dátum prijatia:

Dátum imobility:

Obdobie imobility (ako dlho je prijímateľ SS imobilný):

Typ mobility	Charakteristika typu mobility (hodiace sa zaškrtnúť x)	Predpokladaný časový faktor imobility (hodiace sa zaškrtnúť x)	Špecifikácia možnej príčiny a rozsahu imobility:
1.	čiasočne imobilný/á, sám/a sa opiera o pomôcku, barlu, roler štvorkolku, chodúľku. Spadá do indikačného rámca štandardu.		
2.	čiasočne imobilný/á, pohybuje sa pomocou invalidného vozíka, ale je schopný/á preniesť váhu, urobí aj pár krokov do vozíka, vozíkom sám/a manipuluje. Spadá do indikačného rámca štandardu.	x	prechodná x dlhodobá
3.	imobilný/á, nedokáže sa vôbec podopierať, preniesť váhu, je odkázaný/á na invalidný vozík, vozíkom sám/a nemanipuluje. Spadá do indikačného rámca štandardu.	x	trvalá
4.	úplne imobilný/á, pripútaný/á na lôžko, úplne závislý/á na pomoci. Spadá do indikačného rámca štandardu.		

Dňa:

Posudzoval/a:

Opatrenia zapracované v:

Schválil/a: Mgr. Júlia Farkašová, vedúca sestry